

Rozmanitost politických proudů v asijských zemích

zvedavec.news/komentare/2023/06/9673-rozmanitost-politickyh-proudu-v-asijskych-zemich.htm

15.6.2023 Komentáře Témata: Asie, Analýza 1230 slov

Čínští vědci již mnoho let věnují velkou pozornost společenským změnám v ČLR a vývoji liberálních a konzervativních hnutí. Je zřejmé, že v dnešní Číně existují zastánci státního systému (a všech omezení, která klade na občanská práva a svobody) a státní kontroly nad ekonomikou, a ti, kteří upřednostňují západní ideály a podporují ústavní demokracii, lidská práva a tržní reformy.

Oba proudy tvoří poměrně soudržné intelektuální a politické frakce, které jsou vůči sobě záměrně nepřátelské. Výzkumníci zjistili, že etatismus se těší větší podpoře obyvatelstva s nízkými příjmy ve vnitrozemských regionech, zatímco u „liberálů“ je tomu naopak. Prostátní a levicové názory jsou navíc úzce spojeny s „kulturním konzervatismem“, který je definován jako lpění na „tradičních, konfuciánských hodnotách“ nebo alespoň jako výraz benevolence vůči těmto tradicím. V souladu s tím ti, kteří souhlasí s tím, že „moderní čínská společnost potřebuje konfucianismus“, mají tendenci věřit v zachování státní kontroly nad různými odvětvími národního hospodářství a obživy lidí (What it Means to Be 'Liberal' or 'Conservative' in China // Foreign Policy).

Liberalismus a konzervativní hodnoty
stále stojí proti sobě.

Až na některé významné výjimky se u nejvýznamnějších zastánců neokonfucianismu v Číně v posledních letech často projevoval příklon k levicovým sociálně-ekonomickým názorům, takže řada významných levicových intelektuálů obhajovala ideologickou kontinuitu mezi konfucianismem a čínským socialismem. To je zajímavé, protože historicky byl vztah mezi levicovými stoupenci a stoupenci kulturního konzervatismu antagonistický. Po většinu 20. století levice vystupovala proti „nehumánní a kontraproduktivní“ tradiční kultuře Číny. Zejména konfucianismus byl reinterpretován v četných akcích, počínaje Hnutím 4. května v roce 1919, které bylo inspirováno Říjnovou revolucí v Rusku a ve své podstatě bylo protijaponské, protiimperialistické, marxistické a prokonfuciánské, přes masovou akci ve prospěch sociálního darwinismu a socialismu při revizi čínských konfuciánských norem a historiografie až po kampaň „Kritika Lin Biao a Konfucia“ během kulturní revoluce.

Je také zajímavé, že většina elit dynastie Čching (1644-1911) pevně věřila v omezenou státní kontrolu, patrimoniální samoregulaci a ekonomickou decentralizaci a až do posledních let tohoto století převládaly v čínském intelektuálním světě sociálně-ekonomické či politické postoje, které byly převážně liberální: většina intelektuálů upřednostňovala větší omezení státní činnosti, volné tržní mechanismy a větší ochranu občanských a politických práv – to se táhlo až do 80. let 20. století, do konce dynastie Čching. Takto fungoval čínský intelektuální a politický svět od konce dynastie Qing, kdy příliv západních technologií, institucí a myšlení donutil konfuciánské elity zásadně přeorientovat svůj ideologický pohled.

Rostoucí podpora konzervativních a protidemokratických politických sil je celosvětovým trendem a jihovýchodní Asie stojí v čele tohoto posunu. V posledních letech v několika významných asijských zemích triumfovaly konzervativní vlády nebo vlády s výraznými konzervativními prvky.

Například konzervativní občanská společnost v Thajsku jako převážně nacionalisticko-royalistické hnutí usiluje o zachování tradičního politického uspořádání, což je cíl, který částečně odráží

samotnou thajskou identitu založenou na přesvědčení, že dodržování monarchické vlády a buddhismu zajistí přežití národa. Když společenské změny, zejména demokratizace, tuto identitu zpochybnily, konzervativní hnutí se spojila, aby čelila vnímaným hrozbám. Jejich filozofie se zaměřuje na dvojí ideologii nacionalismu a royalismu, které je podněcují k obraně tří pilířů: thajské národní identity, monarchie a théravadového buddhismu (Conservative Civil Society in Thailand // Carnegie Europe).

V Malajsii jsou konzervativní myšlenky úzce spjaty také s náboženstvím. Mnoho islámských skupin má zásadní vliv na politiku země. Vzhledem k tomu, že náboženství v Malajsii rychle vyvolalo mnoho kontroverzí, mnoho konzervativních islámských skupin se stalo aktivnějšími. V pozadí jejich nespokojenosti je přesvědčení, že nemuslimové a „liberální“ muslimové zasahují do dominantního postavení islámu v Malajsii. Od 70. let 20. století existuje mnoho islámských skupin, které zauímají konzervativní postoj k otázkám týkajícím se lidských práv obecně a práv žen zvláště, práv různých menšin a vztahů s nemuslimskými skupinami. Vzestup malajského nacionalismu časem vedl k debatě o tom, jakou roli by mělo náboženství hrát v malajské politice. Podle ústavy být Malajcem znamená být muslimem; malajská identita je prostě neoddělitelná od islámu (Rising Islamic conservatism in Malaysia // The Jakarta Post).

V Bruneji vstoupily od roku 2019 v platnost zákony šaría, které stanoví přísné tresty za trestné činy, a to až po trest smrti, přičemž brunejský sultán Hassanal Bolkiah původně jejich zavedení odmítal kvůli silné kritice mezinárodního společenství (Shariah Laws came into force in Brunei // Rossijskaja gazeta). Ještě v roce 2014 prohlásil, že začlenění islámských diktátů do trestního zákoníku bude „součástí velkých dějin národa“ a poskytne „zvláštní vedení“ od Boha. Brunej je autokracie, které již půl století vládne sultán s absolutní mocí. Neexistuje zde žádné lidové zastoupení, všechna média jsou přísně kontrolována a od roku 1962 zde každé dva roky

platí „výjimečný stav“, přestože zdánlivě neexistují vnitřní ani vnější hrozby (The Sultan of Brunei Intends to Stone Adulterers (Wait, What Century Is This?), // TIME).

V souvislosti se Singapurem se uvádí, že od roku 2002, kdy se poprvé zúčastnil celosvětového výzkumu World Values Survey, který sleduje změny ve společenských názorech a jejich dopad na společensko-politický život v 80 zemích světa, se republika celkově stala liberálnější. Ve srovnání s ostatními zeměmi se však Singapur umístil uprostřed žebříčku na základě společenských postojů k otázkám souvisejícím se sexuální orientací, rodinnými hodnotami atd. Země jako Austrálie, Velká Británie a USA udělily liberálnější hodnocení šest až sedm bodů z deseti, zatímco Čína se umístila na vrcholu nejkonzervativnějších zemí s hodnocením jedna až tři. Průzkumy amerického Institutu pro politická studia z období od listopadu 2019 do března 2020 rovněž ukázaly, že index religiozity v Singapuru klesá, zatímco rodinné hodnoty a pojmy jako synovská zbožnost (81 % respondentů rozhodně souhlasí s tím, že vyrůstající děti mají povinnost dlouhodobě pečovat o své rodiče) se naopak udržují. Podíl respondentů se shovívavým postojem k rodinám osob stejného pohlaví byl nižší než v Japonsku a Hongkongu, ale vyšší než v Malajsii a Jižní Koreji. Více než polovina se také vyslovila pro ospravedlnění trestu smrti (Singapur je stále konzervativní v otázkách morálky, sexuality, ale od roku 2002 liberálnější: průzkum IPS // The Straits Times).

V Asii dnes roste počet online solidárních hnutí antiautoritářských aktivistů, jako je například Milk Tea Alliance, která sdružuje demokratické aktivisty z Hongkongu, Tchaj-wanu, Thajska, Myanmaru atd., stejně jako mnoho mladých politiků prosazujících progresivní myšlenky. Ačkoli všichni působí ve velmi odlišných národních kontextech, společná je jim podpora demokratických hodnot, protivládních nálad a progresivní politiky obecně. Pokud se jim podaří překonat problémy, s nimiž se potýkají, a to i ze strany stávajících politických stran, mohou být impulsem pro důležité

společenské změny. Víme, že mladí studenti v Asii byli ve všech dobách hlavní hnací silou reforem, například v červnovém demokratickém boji v Jižní Koreji v roce 1987, při protestech na náměstí Nebeského klidu v ČLR v roce 1989, při protestech Hnutí občanské neposlušnosti proti vojenské vládě v Myanmaru v roce 2021 nebo při protestech Slunečnicového hnutí na Tchaj-wanu v roce 2014 proti dohodě o volném obchodu mezi Tchaj-wanem a Čínou a následnému vstupu velkých společností z ČLR do země. A opoziční skupiny často navazují silné vazby a spolupracují se svými protějšky napříč kontinentem. Mladí politici se spolu s tím stále častěji objevují ve vládách Malajsie, Filipín, Hongkongu, Tchaj-wanu atd. (Youth politics in East and Southeast Asia // Lowy Institute).

Politická hnutí prosazující konzervativní či liberální hodnoty v zemích jihovýchodní Asie jsou tedy již dlouhou dobu soupeřivá a v žádné zemi pravděpodobně nedošlo k jednoznačné převaze jedné či druhé strany, a proto budeme v budoucnu svědky mnoha společenských a politických střetů a debat, které opět změní politickou cestu té které asijské země.

РАЗНООБРАЗИЕ ПОЛИТИЧЕСКИХ ТЕЧЕНИЙ В АЗИАТСКИХ СТРАНАХ vyšel 13.6.2023 na katehon.com Překlat v ceně 610 Kč
Zvědavec.

Známka 1.9 (hodnotilo 15)

Oznámkujte kvalitu článku jako ve škole
(1-výborný, 5-hrozný)

1 2 3 4 5

Diskuze

6 příspěvků
(6 nových)

odeslat jako odkaz

odeslat text článku

vytisknout

uložit jako PDF